

Η ΝΥΣΤΑ

ΕΙΝΕ νύκτα. Ἡ νταντὰ Βάρια, ἓνα κορίτσι δεκατριῶν ἐτῶν, κουνεῖ τὸ μωρὸ μέσα εἰς τὴν κούνια, καὶ μὲ φωνὴν ποῦ μόλις ἀκούεται μурμουρίζει :

*Νάνι, νάνι τὸ μικράκι —
θὰ τοῦ 'πῶ ἓνα τραγουδάκι . . .*

Ἐμπρὸς εἰς τὸ εἰκόνισμα καίει μία πράσινη κανδήλα ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἅκρου τοῦ δωματίου ἕως τὸ ἄλλο ἐκτείνεται ἓνα σχοινί, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κρέμονται φασκιᾶς καὶ ἓνα μεγάλο μαῦρο πανταλόνι. Ἀπὸ τὸ φῶς τῆς κανδήλας σχηματίζεται εἰς τὴν ὀροφὴν μία μεγάλη πράσινη κηλὶς, ἐνῶ ἡ φασκιᾶς καὶ τὸ πανταλόνι ρίπτουν μακρὰς σκιάς εἰς τὴν θερμάστραν, τὴν κούνιαν, τὴν Βάριαν . . . Ὅταν τὸ φῶς τῆς κανδήλας ἀνεδοκαταβαίνει, ἡ κηλὶς καὶ αἱ σκιαί ζωντανεύουν καὶ κινοῦνται, ὡς ἀπὸ ἄνεμον. Ἡ ἀτμοσφαῖρα τοῦ δωματίου εἶνε ἀσφυκτική καὶ μυρίζει ἀπὸ λαχανόσουπα καὶ δέρματα.

Τὸ μωρὸ κλαίει. Πρὸ πολλοῦ ἐθράχνησε καὶ ἀπέκαμε ἀπὸ τὸ κλάψιμο· ἀλλὰ φωνάζει ὀλοὲν ἀκόμη καὶ ἄγνωστον πότε θὰ ἴσυχάσῃ. Καὶ ὅμως ἡ Βάρια θέλει νὰ κοιμηθῇ. Τὰ μάτια τῆς συγκλείονται, τὸ κεφάλι τῆς σύρεται πρὸς τὰ κάτω, ὁ λαιμὸς τῆς πονεῖ. Δὲν μπορεῖ νὰ κινήσῃ οὔτε τὰ βλέφαρα, οὔτε τὰ χεῖλη, καὶ τῆς φαίνεται, ὅτι τὸ πρόσωπόν τῆς ἐξηράνθη καὶ ἐξῆύλασε, ὅτι τὸ κεφάλι τῆς ἐμίκρανε, ὡσὰν κεφαλᾶκι καρφίτσας.

— Νάνι, νάνι τὸ μικράκι, μурμουρίζει, — θὰ τοῦ κάμω πιλαφάκι . . .

Μέσα ἀπὸ τὴν θερμάστραν ἀκούεται ἓνας γρύλλος. Εἰς τὸ διπλόνον δωμάτιον, ὀπίσω ἀπὸ τὴν θύραν, ῥοχαλίζουν ὁ ἀφέντης καὶ ὁ κάλφας του . . . Ἡ κούνια τρίζει λυπητερά· ἡ Βάρια μурμουρίζει· καὶ ὅλα αὐτὰ συγχέονται εἰς μίαν νυκτερινήν, νανουριστικὴν μουσικὴν, τὴν ὁποίαν τόσο γλυκὰ ἀκούει κανεὶς ὅταν εἶνε ξαπλωμένος στὸ κρεβάτι.

Τώρα ὅμως ἡ μουσικὴ αὐτὴ ἐρεθίζει καὶ τυραννεῖ, διότι τῆς αὐξάνει τὴν νύσταν, ἐνῶ δὲν ἔμπορεῖ νὰ κοιμηθῇ· ἐάν, ποῦ ὁ Θεὸς νὰ μὴ

τὸ δῶση, ἔπαιρνε τὴν Βάριαν ὁ ὕπνος, τὰ ἀφεντικά της θὰ τὴν ἔσπαναν στὸ ξύλο.

Ἡ κανδήλα τρεμοσδύνει. Ἡ πρασίνη κηλὶς καὶ αἱ σκιαὶ κινοῦνται, χύνονται εἰς τὰ ἡμίκλειστα, τὰ ἀκίνητα μάτια τῆς Βάριας καὶ προκαλοῦν εἰς τὸ μισοκοιμισμένο μυαλό της θολὰ ὄνειρα. Βλέπει μαῦρα σύννεφα, τὰ ὁποῖα ἀλληλοδιώκονται εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ φωνάζουν σὰν μωρό. Ἀλλ' ἰδοῦ, ἐφύσησε ἄνεμος, τὰ σύννεφα ἐχάθησαν καὶ ἡ Βάρια βλέπει ἓνα πλατὺ λιθόστρωτον γεμάτον νεροὺλῃν λάσπην, μετὰ πλήθος ἀμάξια, μετὰ ἀνθρώπους φορτωμένους δισσάκκια καὶ κᾶτι σκιάς ποῦ κυμαίνονται ὀπίσω καὶ ἐμπρός· καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη, διὰ μέσου τῆς ψυχρᾶς καὶ σκυθρωπῆς ὁμίχλης, φαίνονται δάση. Αἶφνης οἱ ἄνθρωποι μετὰ τὰ δισσάκκια πῖπτουν εἰς τὴν γῆν μέσα εἰς τὴν νεροὺλῃν λάσπην. — « Γιατί ἔπεσαν; » ἐρωτᾷ ἡ Βάρια. — « Νὰ κοιμηθοῦν, νὰ κοιμηθοῦν! » τῆς ἀποκρίνονται. Καὶ βυθίζονται εἰς ὕπνον βαθύν, κοιμούνται γλυκά, ἐνῶ εἰς τὰ τηλεγραφικὰ σύρματα κάθονται κορῶναι καὶ κίσσαι, αἱ ὁποῖαι φωνάζουν σὰν μωρό καὶ προσπαθοῦν νὰ τοὺς ξυπνήσουν.

— Νάνι, νάνι τὸ μικράκι, θὰ τοῦ 'πῶ ἓνα τραγουδάκι... — μουρμουρίζει ἡ Βάρια καὶ βλέπει ἤδη τὸν ἑαυτὸν της μέσα εἰς μίαν σκοτεινὴν, πληκτικὴν καλύδην.

Εἰς τὸ πάτωμα στρηφογυρίζει ὁ μακαρίτης πατέρας της Εὐθύμιος Στεφάνωφ. Δὲν τὸν βλέπει, ἀλλ' ἀκούει πῶς κυλιέται εἰς τὸ πάτωμα ἀπὸ τὸν πόνον καὶ ἀναστενάζει. Πάσχει, ὅπως λέγουν, ἀπὸ «σπάσμο». Ὁ πόνος εἶνε τόσοσιν δυνατός, ποῦ δὲν ἤμπορεῖ νὰ προσφέρῃ οὔτε μίαν λέξιν, παρὰ μόνον εἰσπνέει ἄερα καὶ τὰ δόντια του κτυποῦν ὥς ἰσόχρονος καὶ ταχεῖα κροῦσις τυμπάνου.

— Μποῦ - μποῦ - μποῦ - μποῦ...

Ἡ μητέρα της Πελαγία ἔτρεξε εἰς τὴν ἑπαυλιν νὰ εἰπῇ εἰς τοὺς κυρίους ὅτι ὁ Ἐφῆμ πεθαίνει. Πρὸ πολλοῦ πλέον εἶχε φύγει καὶ ἔπρεπε νὰ εἶχε ἐπιστρέψει. Ἡ Βάρια ξαπλωμένη ἐπάνω στὴν ἐστίαν δὲν κοιμᾶται, ἀλλ' ἀκούει τὸ « μποῦ - μποῦ - μποῦ » τοῦ πατέρα της. Ἀλλ' ἰδοῦ, ἀκούει ὅτι κάποιος ἐπλησίασε μετὰ ἀμάξ. εἰς τὴν καλύδην. Οἱ κύριοι ἔστειλαν ἓνα νεαρόν ἱατρόν, ποῦ τοὺς εἶχε ἔλθει μουςαφίρης ἀπὸ τὴν πόλιν. Ὁ ἱατρός ἐμβῆκε εἰς τὴν καλύδην· δὲν φαίνεται, ἀλλ' ἀκούεται πῶς βήχει καὶ πλαταγαεὶ τὴν θύραν.

— Ἀνάψατε φῶς, εἶπεν ὁ ἱατρός.

— Μποῦ - μποῦ - μποῦ... — ἀποκρίνεται ὁ Ἐφῆμ.

Ἡ Πελαγία ὁρμᾷ εἰς τὴν ἐστίαν καὶ ζητεῖ τὸ κεραμίδι μετὰ τὰ σπέρτα. Περνᾷ μία στιγμὴ σιωπῆς. Ὁ ἱατρός βγάξει μετὰ βίαν ἀπὸ τὴν τσέπην του καὶ ἀνάπτει ἰδικόν του σπέρτον.

— Ἀμέσως, ἀφεντικό, ἀμέσως, λέγει ἡ Πελαγία τρέχουσα ἔξω, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπιστρέφει μετὰ ἓνα ἀποκέρι.

Τὰ μάγουλα τοῦ Ἐφῆμ εἶνε κόκκινα, τὰ μάτια του λάμπουν καὶ τὸ βλέμμα του εἶνε τόσοσιν διαπεραστικόν σὰν νὰ διαπερᾷ καὶ τὴν καλύδην καὶ τὸν ἱατρόν.

— Αἶ, τί ἔχεις; Τί εἶν' αὐτό ποῦδαλες στὸ νοῦ σου; λέγει ὁ

ιατρός σκύπτων πρὸς τὸν Ἑφήμ. Αἶ, αἶ! Πρὸ πολλοῦ ὑποφέ-
ρεις ἀπ' αὐτό;

— Τί πρᾶμμα; Θὰ πεθάνω, ἐξοχώτατε, ἐτελείωσαν ἡ μέρες μου...
Ἐεγράψατέ με ἀπ' τοὺς ζωντανούς...

— Ἀφῆσε τῆς ἀνοησίες... θὰ σὲ γιατρέψουμε!

— Ὅπως ἀγαπᾶτε, ἐξοχώτατε, σὰς εὐχαριστοῦμεν πολὺ· μὰ τὸ
τὸ καταλαβαίνουμε ἐμεῖς... Σὰν ἦρθε ὁ θάνατος, τί θὰ κάμουμε.

Ὁ ἱατρός καταγίνεται μετὰ τὸν Ἑφήμ ἕνα τέταρτον τῆς ὥρας·
κατόπιν σηκώνεται καὶ λέγει:

— Τίποτε δὲν μπορῶ νὰ κάμω... Πρέπει νὰ πᾶς στὸ νοσοκο-
μεῖο· ἐκεῖ θὰ σοῦ κάμουν ἐγχειρίσιν. Νὰ πᾶς ἀμέσως... Χωρὶς
ἄλλο νὰ πᾶς! Εἶνε ὀλίγον ἀργά, ὅλοι πλέον κοιμούνται εἰς τὸ νοσο-
κομεῖον, ἀλλὰ δὲν βλέπτει· θὰ σοῦ δώσω ἕνα γραμματάκι. Ἀκοῦς;

— Μὰ πῶς θὰ πάῃ, ἀφεντικό; λέγει ἡ Πελαγία. Δὲν ἔχουμε ἄλογο.

— Δὲν πειράζει, θὰ παρακαλέσω τοὺς κυρίους νὰ δώσουν ἄλογο.

Ὁ ἱατρός φεύγει, τὸ κερὶ σβύνει καὶ πάλιν ἀκούεται τὸ «μποῦ-
μποῦ - μποῦ...» Μετὰ μισὴν ὥραν, κάποιος ἀμάξι πλησιάζει εἰς τὴν
καλύδην. Οἱ κύριοι ἔστειλαν κάρρο διὰ νὰ τὸν πᾶγουν εἰς τὸ νοσο-
κομεῖον. Ὁ Ἑφήμ ἐτοιμάζεται καὶ φεύγει...

Ἄλλ' ἰδοῦ, ἀρχίζει ἡ πρώτη ὥραία καὶ καθαρὰ. Ἡ Πελαγία δὲν
εἶνε σπίτι· ἐπῆγε εἰς τὸ νοσοκομεῖον νὰ μάθῃ τί κάμνει ὁ Ἑφήμ.
Κάπου κλαίει μωρὸ καὶ ἡ Βάρβα ἀκούει κάποιον νὰ τραγουδῇ μετὰ
τὴν φωνὴν τῆς:

— Νάνι, νάνι τὸ μικράκι, θὰ τοῦ ἴπῳ ἕνα τραγουδάκι...

Ἐπιστρέφει ἡ Πελαγία, σταυροκοπεῖται καὶ ψιθυρίζει:

— Τὴν νύκτα τὸν ἐδόλεψαν καὶ κοντὰ νὰ ξημερώσῃ ξεψύχησε...
Αἰωνία του ἡ μνήμη, ὁ Θεὸς νὰ ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν του... Λένε,
πῶς ἦταν ἀργά, τὸ παραμελήσαμε... Ἐπρεπε νωρίτερα...

Ἡ Βάρβα πηγαίνει εἰς τὸ δάσος καὶ ἐκεῖ κάθεται καὶ κλαίει.
Ἄλλ' ἔξαφνα κάποιος τὴν κτυπᾷ εἰς τὸ ἰνίον μετὰ τὴν δύναμιν, ποῦ
τὸ μέτωπόν τῆς κτυπᾷ εἰς ἕνα δένδρον. Σηκώνει τὰ μάτια καὶ βλέ-
πει ἐμπρὸς τῆς τοῦ ἀφεντικό τῆς — τὸν ὑποδηματοποιόν.

— Τί κάμεις, βρὲ ψωριάρα; τῆς λέγει. Τὸ παιδί κλαίει καὶ
σύ κοιμᾶσαι;

Τὴν πιάνει δυνατὰ ἀπὸ τὸ αὐτὶ καὶ τὴν τραβᾷ, ἐνῷ ἐκείνη ἀνατι-
νάζει τὸ κεφάλι τῆς, κινεῖ τὴν κούνια καὶ μουρμουρίζει τὸ τραγοῦδι
τῆς. Ἡ πρασινὴ κηλὶς καὶ αἱ σκιαὶ τοῦ πανταλονιοῦ καὶ τῶν
φασκιῶν κινούνται, τῆς νεύουν καὶ γρήγορα κατακτοῦν πάλιν τὸ
πνεῦμα τῆς. Βλέπει καὶ πάλιν τὸ λιθόστρωτον μετὰ τὴν νεροὺλῃν
λάσπην. Οἱ ἄνθρωποι μετὰ τὰ δισσάκκια καὶ αἱ σκιαὶ εἶνε ἑξαπλωμένοι
καὶ κοιμούνται βαθειά. Καὶ ὅσον τοὺς βλέπει ἡ Βάρβα, τόσο περι-
σσότερον θέλει νὰ κοιμηθῇ. Θὰ ἐπλάγιαζε μετὰ λαχτάραν· μὰ ἡ μη-
τέρα τῆς ἡ Πελαγία περιπατεῖ δίπλα τῆς καὶ τὴν βιάζει. Σπεύδουν
καὶ αἱ δύο εἰς τὴν πόλιν νὰ νοικιασθοῦν.

— Κάμετε ἐλεημοσύνη γιὰ τὴν ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ! παρακαλεῖ
ἡ μητέρα τοὺς διαβάτας. Κάμετε ἔλεος, ἀφεντικά.

— Φέρε τὸ παιδί ἐδῶ ! τῆς ἀποκρίνεται κάποια γνωστή φωνή. Φέρε τὸ παιδί ἐδῶ ! ἐπαναλαμβάνει ἡ ἰδία φωνή, ἀλλὰ τώρα θυμωμένα καὶ ἀπότομα. Ἀκούς, συχαμένη ;

Ἡ Βάρια ἀνατινάζεται καί, παρατηρήσασα γύρω, ἐννοεῖ τί τρέχει. Δὲν ὑπάρχει οὔτε λιθόστρωτον, οὔτε Πελαγία, οὔτε διαδάται, παρὰ μόνον στέκεται εἰς τὸ μέσον τοῦ δωματίου ἡ νοικοκυρά της, ποῦ ἦλθε νὰ βυζάξῃ τὸ μωρό της. Ἐνόςφ ἡ χονδρὴ καὶ πλατύωμη νοικοκυρά θηλάζει καὶ καταπραΰνει τὸ μωρό, ἡ Βάρια στέκεται, τὴν βλέπει καὶ περιμένει πότε θὰ τελειώσῃ. Ἐξω ἀπὸ τὰ παράθυρα ἡ ἀτμοσφαῖρα ἄρχισε νὰ κυανίζῃ, αἱ σκιαὶ καὶ ἡ πρασίνη κηλὶς εἰς τὴν ὀροφὴν νὰ ὠχριοῦν. Γρήγορα θὰ ξημερώσῃ.

— Πάρ' το ! λέγει ἡ νοικοκυρά, κουμβώνουσα τὴν πουκαμίσα της εἰς τὸ στήθος. Κλαίει. Χωρὶς ἄλλο θὰ τὸ μάτιασαν.

Ἡ Βάρια παίρνει τὸ μωρό, τὸ βάζει εἰς τὴν κούνια καὶ ἀρχίζει πάλιν νὰ τὸ κουνῇ. Ἡ πρασίνη κηλὶς καὶ αἱ σκιαὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐξαφανίζονται καὶ δὲν ὑπάρχει πλέον τίποτε νὰ χωθῇ εἰς τὴν κεφαλὴν της καὶ νὰ σκοτίσῃ τὸ μυαλό της. Καὶ ὅμως, ὅπως πρὶν, θέλει νὰ κοιμηθῇ. Ἄχ, πῶς θέλει νὰ κοιμηθῇ, τρομάρα ! Ἡ Βάρια ἀκουμβᾷ τὴν κεφαλὴν της εἰς τὸ ἄκρον τῆς κούνιας καὶ κινεῖται μὲ ὄλον τὸ σῶμα της διὰ νὰ ὑπερνικήσῃ τὸν ὕπνον, ἀλλὰ τὰ μάτια της συγκλείονται καὶ ἡ κεφαλὴ της εἶνε βαρεῖα.

— Βάρια, ἄναψε τὴ θερμάστρα ! ἀκούεται ἴσως ἀπὸ τὴν θύραν ἡ φωνὴ τοῦ ἀφεντικοῦ.

Δηλαδή, εἶνε πλέον καιρὸς νὰ σηκωθοῦν καὶ νὰ ἀρχίσουν τὴ δουλειά. Ἡ Βάρια ἀφίνει τὴν κούνια καὶ τρέχει στὴν ἀποθήκην νὰ φέρῃ ξύλα. Εἶνε ὅλη χαρά. Ὅταν κανεὶς τρέχῃ καὶ περιπατῇ, δὲν θέλει τόσον νὰ κοιμηθῇ, ὅσον ὅταν κάθεται. Φέρει τὰ ξύλα, ἀνάβει τὴν θερμάστραν καὶ αἰσθάνεται πῶς τὸ ξυλιασμένο πρόσωπόν της ἰσιάζει καὶ πῶς καθαρίζουν αἱ σκέψεις της.

— Βάρια, βάλε τὸ σαμοδάρι ! φωνάζει ἡ νοικοκυρά.

Ἡ Βάρια, κόδει πελεκούδια ἀλλὰ μόλις ἐπρόφθασε νὰ τ' ἀνάψῃ καὶ νὰ τὰ βάλῃ εἰς τὸ σαμοδάρι, ἀκούεται νέα διαταγή :

— Βάρια, πάστρεψε τῆς καλὸςες τοῦ ἀφεντικοῦ σου !

Κάθεται, στὸ πάτωμα, καθαρίζει τῆς καλὸςες καὶ σκέπτεται τί καλὰ θὰ ἦτο νὰ ἔχωνε τὴν κεφαλὴν της μέσα εἰς τὴν μεγάλην καὶ βαθεῖα καλὸσα καὶ νὰ κοιμηθῇ μέσα σ' αὐτὴ λιγάκι. Καὶ αἰφνης ἡ καλὸσα μεγαλώνει, φουσκώνει, γεμίζει ὅλο τὸ δωμάτιον καὶ ἀπὸ τὸ χέρι τῆς Βάριας ξεφεύγει ἡ βούρτσα· ἀμέσως ὅμως ἀνατινάζει τὴν κεφαλὴν της, τεντώνει τὰ μάτια της καὶ προσπαθεῖ νὰ βλέπῃ ἔτσι, ποῦ τὰ ἀντικείμενα νὰ μὴ μεγαλώνουν καὶ νὰ μὴ κινοῦνται εἰς τὰ μάτια της.

— Βάρια, πλύνε τὴ σκάλα ἀπ' ἔξω, γιατί εἶνε ντροπὴ ἀπ' τοὺς πελάτες.

Ἡ Βάρια πλύνει τὴν σκάλαν, συγυρίζει τὰ δωμάτια, ἔπειτα ἀνάβει τὴν ἄλλην θερμάστραν, καὶ τρέχει στὸ μπακάλικο. Δουλειὰ πολλὴ καὶ δὲν μένει οὔτε ἓνα λεπτόν νὰ ἡσυχάσῃ.

Τὸ βαρύτερον ὅμως ἀπ' ὅλα ἦτο νὰ στέκεται εἰς ἓνα μέρος

ἐμπρός εἰς τὸ τραπέζι τοῦ μαγειριοῦ καὶ νὰ παστρεύῃ πατάτες. Ἡ κεφαλὴ τῆς σύρεται πρὸς τὸ τραπέζι· ἡ πατάτα εἰς τὰ μάτια τῆς φαίνεται νὰ σουφρώνῃ, τὸ μαχαίρι ξεφεύγει ἀπὸ τὰ χέρια τῆς, ἐνῶ ἡ χονδρὴ νοικοκυρὰ θυμωμένη περιπατεῖ παντοῦ μὲ ἀνασκουμπωμένο χέρι καὶ ὀμιλεῖ τόσον δυνατὰ, ποῦ βοῶσιν τὰ αὐτιά τῆς. Ἐπίσης βασιανιστικὸν εἶνε νὰ ὑπηρετῇ εἰς τὸ τραπέζι, νὰ πλύνῃ, νὰ βράπτῃ. Ἐρχονται στιγμαὶ ποῦ θέλει νὰ ξαπλωθῇ εἰς τὸ πάτωμα νὰ κοιμηθῇ, χωρὶς νὰ δώσῃ προσοχὴν εἰς τίποτε.

Ἡ ἡμέρα περνᾷ. Ὅσον βλέπει τὰ παράθυρα νὰ σκοτεινιάζουν, ἡ Βάρια συσφίγγει τὰ ἀποναρκωμένα μηλίσγρια τῆς καὶ χαμογελᾷ, χωρὶς νὰ ἤξεύρῃ καὶ ἡ ἰδίᾳ τὸ διατί. Τὸ ἐσπερινὸν σκότος τῆς θωπεύει τὰ μάτια τῆς ποῦ κλείουν καὶ τῆς ὑπόσχεται γρήγορον, βαθὺν ὕπνον. Τὸ βράδυ ἔρχονται ἐπισκέψεις.

— Βάρια, βάλε τὸ σαμοθᾶρι! φωνάζει ἡ νοικοκυρὰ.

Τὸ σαμοθᾶρι τῶν ἀφεντικῶν εἶνε μικρὸ καὶ ἕως ὅτου πιοῦν οἱ μουσαφίραισι τσᾶϊ, ἀναγκάζεται νὰ τὸ ἑστάνῃ πέντε φοράς. Μετὰ τὸ τσᾶϊ ἡ Βάρια στέκεται δλόκληρον ὥραν εἰς μίαν κώχην, βλέπει τοὺς μουσαφίρους καὶ περιμένει διαταγὰς.

— Βάρια, τρέξε ν' ἀγοράσῃς τρεῖς μποτίλιες μύρα!

Ἀποσπᾶται ἀπὸ τὴν θέσιν τῆς καὶ προσπαθεῖ νὰ τρέξῃ γρηγορώτερα διὰ ν' ἀποδιώξῃ τὸν ὕπνον.

— Βάρια, τρέξε νὰ πάρῃς βότκα! Βάρια, ποῦνε τὸ τιρμπουσόνι; Βάρια, πάστρεψε τῆς σαρδέλλες!

Ἄλλ' ἰδοὺ τέλος πάντων, οἱ ἐπισκέπται ἔφυγαν, σδύνονται τὰ φῶτα, τὰ ἀφεντικά πλαγιαίζουν νὰ κοιμηθοῦν.

— Βάρια, κούνησε τὸ παιδί! ἀντηχεῖ ἡ τελευταία διαταγή.

Εἰς τὴν θερμάστραν ἀκούεται ὁ γρύλλος· ἡ πρασίνη κηλὶς εἰς τὴν ὀροφὴν καὶ αἱ σκιαὶ τοῦ πανταλονιοῦ καὶ τῶν φασκιῶν πάλιν χώνονται εἰς τὰ μισοανοιγμένα μάτια τῆς Βαρίας, νεύουν καὶ σκοτίζουν τὴν κεφαλὴν τῆς.

— Νάνι, νάνι, τὸ μικράκι, μουρμουρίζει, θά τοῦ 'πῶ ἓνα τραγουδάκι...

Τὸ μωρὸ φωνάζει καὶ ἀποκάμνει ἀπὸ τὰς φωνάς. Ἡ Βάρια βλέπει τὸ λασπωμένον λιθόστρωτον, τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὰ δισσάνκια, τὴν Πελαγίαν, τὸν πατέρα τῆς Ἐφῆμ. Ὅλα τὰ καταλαμβάνει, ὅλους τοὺς ἀναγνωρίζει καὶ μόνον δὲν ἔμπορεῖ, μισοκοιμισμένη ὅπως εἶνε, νὰ ἐννοήσῃ τὴν δύναμιν ἐκείνην, ἡ ὁποία τῆς δεσμεύει χέρια καὶ πόδια, τὴν πιέζει καὶ τὴν ἐμποδίζει νὰ ζήσῃ. Βλέπει γύρω τῆς, ζητεῖ αὐτὴν τὴν δύναμιν διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ αὐτήν, ἀλλὰ δὲν τὴν εὕρσκει. Ἐπὶ τέλους, καταβασανισθεῖσα, ἐντείνει ὅλας τὰς δυνάμεις εἰς τὴν ὄρασίν τῆς, βλέπει ἐπάνω τὴν κινουμένην πρασίνην κηλίδα καὶ ἀκούσασα τὴν φωνήν, εὕρσκει τὸν ἐχθρόν, ὁ ὁποῖος τὴν ἐμποδίζει νὰ ζήσῃ.

Ὁ ἐχθρὸς αὐτὸς εἶνε τὸ μωρὸ.

Γελᾷ. Ἀπορεῖ, πῶς δὲν ἔμπόρεσε ἐνωρίτερα νὰ καταλάβῃ τόσον μικρὸν πρᾶγμα. Ἡ πρασίνη κηλὶς, αἱ σκιαὶ καὶ ὁ γρύλλος ἐπίσης, φαίνεται, γελοῦν καὶ ἀποροῦν.

Ψευδής ἀναπαράστασις καταλαμβάνει τὴν Βάριαν. Σηκώνεται ἀπὸ τὸ скаμνάκι καὶ χαμογελῶσα ὅλη, χωρὶς νὰ κλείσῃ τὰ μάτια, περιπατεῖ εἰς τὸ δωμάτιον. Εὐχαριστεῖται καὶ γαργαλίζεται μὲ τὴν ιδέαν, ὅτι ἀμέσως θὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὸ μωρό, τὸ ὅποιον τῆς δεσμεύει χέρια καὶ πόδια... Νὰ σκοτώσῃ τὸ μωρό καὶ ὕστερα νὰ κοιμηθῇ, νὰ κοιμηθῇ, νὰ κοιμηθῇ...

Μὲ γέλιο νεύει καὶ φοθερίζει ἡ Βάρια τὴν πρασίνην κηλίδα μὲ τὸ δάκτυλό της, πλησιάζει σιγά-σιγά τὴν κούνια καὶ σκύβει εἰς τὸ μωρό, τὸ πνίγει καὶ ἀμέσως πλαγιάζει εἰς τὸ πάτωμα, γελᾷ ἀπὸ τὴν χαράν της πῶς ἡμπορεῖ νὰ κοιμηθῇ, καὶ μετὰ ἓνα λεπτὸν κοιμάται πλέον βαθεῖα, ὥσάν πεθαμμένη...

ΚΩΝ. Σ. ΚΟΚΟΛΗΣ

ΑΤΘΙΔΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΔΕΣ

ΣΟΦΙΑ ΛΑΣΚΑΡΙΔΟΥ

Ἡ γνωστὴ συμπαθεστάτη δεσποινὶς καὶ ἐγκριτος ζωγράφος Σοφία Λασκαρίδου, κόρη τῆς διαπρεποῦς περὶ τὰ παιδαγωγικὰ καὶ σοφῆς συγγραφέως κυρίας Αἰκατερ. Λασκαρίδου. Ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τῷ 1880. Κεκτημένη ἀπὸ φύσεως καὶ ἀνατροφῆς λεπτὸν τὸ αἶσθημα τοῦ καλοῦ καὶ διαπνεομένη ἐξ εἰλικρινοῦς ἔρωτος πρὸς τὴν Τέχνην, ἐπεδόθη μετ' ἀφοσιώσεως εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ζωγραφικῆς κατ' ἀρχάς ἐν τῷ ἐνταῦθα Πολυτεχνεῖῳ ὑπὸ τοὺς καθηγητάς Αὐτραν καὶ Ἰακωβίδην, εἰτα δὲ ἐν Παρισίοις ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τῶν ἐπιφανῶν αὐτόθι διδασκάλων Jean Paul Lorrain καὶ Benjamin Constant. Τὴν πρώτην ἐπίσημον καλλιτεχνικὴν ἐμφάνισιν της ἔκαμεν ἐν τῇ Καλλιτεχνικῇ Ἐκθέσει τοῦ Ζαπλείου τῷ 1894, ἐκπλήξασα, καίτοι μικρὰ ἐτι παιδίον, διὰ τοῦ ζωγραφικοῦ της ταλάντου. Ἐκτοτε ἐκόσμησε διὰ σειρὰς ἐπιτυχῶν ἔργων ὅλας τὰς Καλλιτεχνικὰς Ἐκθέσεις Ἀθηνῶν, ἐξέθηκε δὲ καὶ εἰς πολλὰς τῆς Εὐρώπης. Τὰ κυριώτερα ἐξ αὐτῶν, τὰ ἔλκυσαν ἀμέριστον τὴν ἐκτίμησιν τοῦ κοινοῦ, εἶνε: Τὸ «Κουνελάκι» — οἱ «Ἀγναροῦχοι» — ἡ «Ἀμυγδαλαιὰς» — τὰ «Ρόδα» — τὰ «Ἀνθη» — τὸ «Κόττερον» — τὸ «Ἀπὸ τὴν Ἑργασίαν». Ἐφιλοτέχνησε σειρὰν ὡραίων θαλασσογραφιῶν τῶν ἑλληνικῶν νησιῶν καὶ τοιέων ἐκ τῆς πλουσίας ἑλληνικῆς φύσεως, ὅπου συχνὰ περιφέρει τὴν ἀκούραστον ἐπιμονὴν της, τὰς ἐμπνεύσεις της καὶ τὴν ἀγάπην της πρὸς τὴν τέχνην ἢ ἄβρὰ καλλιτέχνις. Ἀλλῇ σειρᾷ ἀξιολόγων ἐπίσης ἔργων της ἀποτελεῖται ἐκ τύπων ἑλληνικῶν φυσιογνωμιῶν, ἐν αἷς κυριαρχεῖ εὐγένεια γραμμῆς καὶ φυσικότης ἐκφράσεως. Κατὰ τὴν τελευταίαν (1907) Ἐκθεσιν τεχνοτροπίας, τολμηροῦ χρωστήρος καὶ μὲ κάποιον ἰδιῶτον ἀχνόν φῶς. Ἐξ αὐτῶν πολὺ ἐξετιμήθησαν τὰ «Χιόνια», ἐκ τῶν καλλιτέρων τῆς Ἐκθέσεως, καὶ ἡ «Καλοκαιρία» μὲ τοὺς ἀπαλοὺς καὶ γλυκεῖς χρωματισμοὺς της.